

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

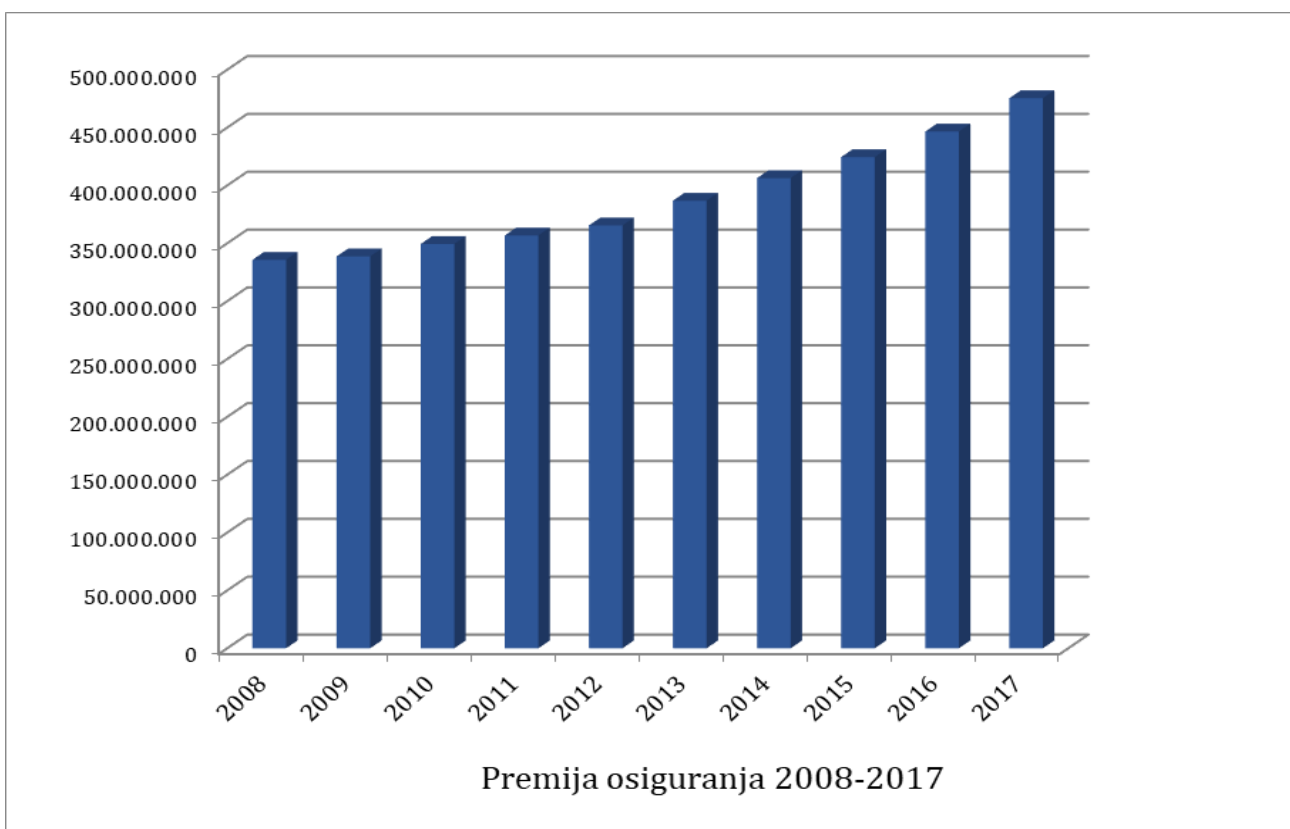
**I N F O R M A C I J A
O SEKTORU OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
U 2017. GODINI**

Sarajevo, maj/svibanj 2018. godine

Uvod

Informacija o sektoru osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), urađena je na osnovu analize finansijskih, statističkih i dodatnih izvještaja, revizorskih i aktuarskih mišljenja društava za osiguranje, te na osnovu provedenog posrednog i neposrednog nadzora u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast osiguranja.

I pored usporenijeg rasta premije u posljednjim godinama, značajno je istaći da je u vremenskom periodu 2008. – 2017. godina, u kontinuitetu ostvaren trend rasta premije koji se kretao od 13,07% u 2008. godini do 6,46 % u 2017. godini u odnosu na prethodne godine.

U 2008. godini 15 društava za osiguranje ostvarilo je premiju u iznosu 335,7 mil. KM, koja je u 2017. godini dostigla nivo od 475,6 mil. KM, odnosno veća je za 41,67%, a koju je ostvarilo 13 društava za osiguranje.

Ostvarena bruto premija po stanovniku* - gustoća osiguranja u 2017. godini, na području Federacije BiH iznosi 214 KM. U 2016. godini gustoća je iznosila 198 KM, u 2015. godini gustoća je iznosila 148 KM, dok je u 2014. godini gustoća iznosila 142 KM.

miliona KM

Opis	2015.				2016.				2017.			
	Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
Kapital	2.602	91,11	254	8,89	2.708	91,15	263	8,85	2.865	91,04	282	8,96
Bilansna suma	17.193	94,01	1.096	5,99	18.382	93,96	1.182	6,04	20.210	94,03	1.284	5,97
Broj Zaposlenih	6.683	72,43	2.544	27,57	6.615	70,70	2.741	29,30	6.655	70,22	2.824	29,78
Broj banaka/društava	17	56,67	13	43,33	15	51,72	14	48,28	15	51,72	14	48,28

Finansijski sektor – banke*/osiguranje

Učesnici na tržištu osiguranja

Društva za osiguranje

Na dan 31.12.2017. godine u Federaciji BiH poslovalo je 14 društava za osiguranje registrirano za obavljanje poslova osiguranja, od čega šest društava obavlja isključivo poslove neživotnih osiguranja, sedam društava poslove neživotnih i životnih osiguranja (kompozitna društva) i jedno društvo poslove reosiguranja.

Neživotna osiguranja	Neživotna i životna osiguranje	Reosiguranje
ASA	BSO	Bosna RE
Camelija	Croatia	
Central	Grawe	
Euroherc	Merkur BH	
VGT	Sarajevo	
Zovko	Triglav	
	Uniqa	

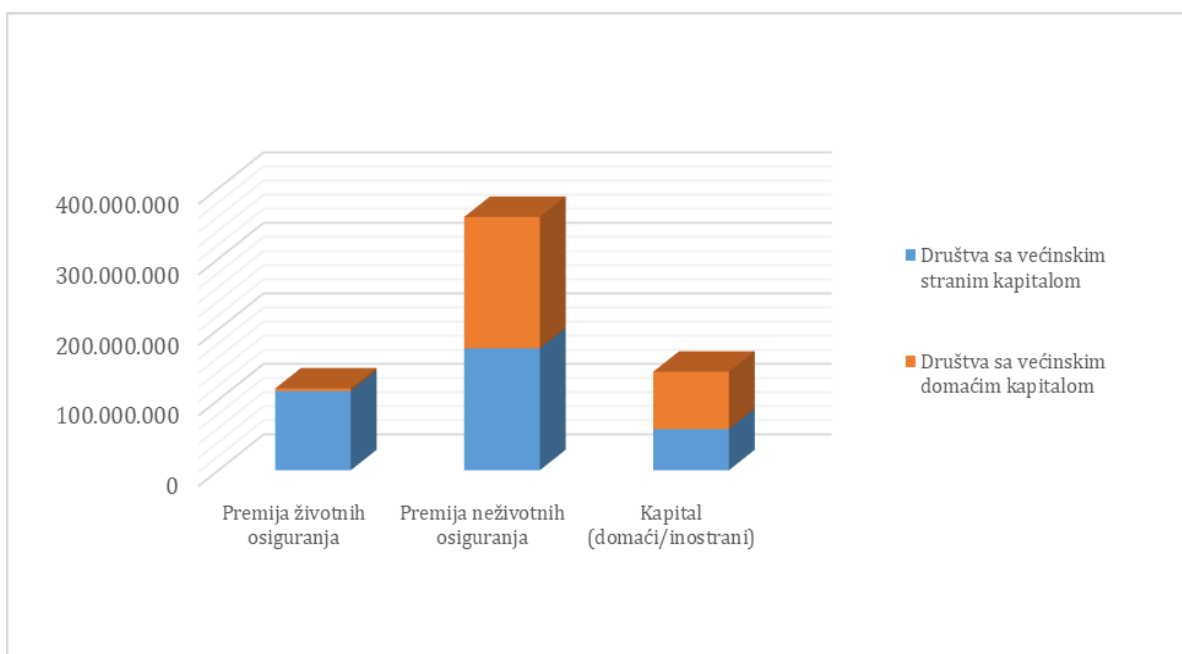
Od navedenih društava jedanaest posluje na području Republike Srpske (u daljem tekstu: RS)

* Podatak o broju stanovnika – web stranica Federalnog Zavoda za statistiku www.fzs.ba (pristupljeno na stranicu 26.05.2018. godine)

* Podaci o bankarskom sektoru preuzeti iz Informacije o bankarskom sistemu FBiH 31.12.2017. godine (www.fba.ba)

putem podružnica i to: ASA osiguranje d.d. Sarajevo, BSO osiguranje d.d. Sarajevo, Camelija osiguranje d.d. Bihać, Croatia osiguranje d.d. Mostar, Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo, Merkur BH osiguranje d.d. Sarajevo, Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Triglav osiguranje d.d. Sarajevo, Uniqa osiguranje d.d. Sarajevo, d.d. za osiguranje VGT Visoko i Zovko osiguranje d.d. Žepče. Sedam društava iz RS ima dozvolu da posluje na području Federacije BiH putem podružnica i to: Akcionarsko društvo za osiguranje "ATOS OSIGURANJE" a.d. Bijeljina - Filijala Sarajevo, Akcionarsko društvo za osiguranje "OSIGURANJE AURA" Banja Luka - Filijala Sarajevo, DUNAV osiguranje a.d. Filijala Sarajevo, DRINA osiguranje a.d. Milići, Filijala Tuzla, Dioničko društvo za osiguranje BRČKO-GAS osiguranje, Brčko Podružnica Brčko-gas osiguranje Tuzla, WIENER osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka - Filijala Sarajevo, MIKROFIN osiguranje a.d. Banja Luka, Poslovna jedinica Tuzla.

Osnivanjem podružnica u Federaciji BiH i u RS-u obezbjeđuje se funkcionisanje jedinstvenog tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini. Šest društava za osiguranje je u većinskom vlasništvu rezidenata.

Pregled premije prema vlasničkoj strukturi

Učešće društava u većinskom vlasništvu nerezidenata u ukupnoj premiji u 2017. godini iznosi 60,02% (u 2016. godini učešće je iznosilo 59,02%). U životnim osiguranjima navedeno učešće iznosi 96,96%, a u neživotnim osiguranjima 48,10%.

Ostali učesnici na tržištu osiguranja

Pored vlastitog kanala prodaje osiguranja društva prodaju police osiguranja i putem posrednika u osiguranju, koji u ime i za račun društva zaključuju ugovore o osiguranju (zastupnici u osiguranju) ili dovode u vezu društvo sa osiguranicima s ciljem ugovaranja osiguranja (brokери u osiguranju).

U registrima Agencije za nadzor na dan 31.12.2017. godine upisano je 495 pravnih i fizičkih lica, posrednika u osiguranju i to: 54 pravna lica (37 društava za zastupanje u osiguranju i 2 društva za zastupanje registrovana u RS, a koje pružaju usluge zastupanja u osiguranju u Federaciji BiH putem organizacione jedinice, 2 poštanska operatera i 6 banaka, 5 brokerskih društava i 2 brokerska društva registrovana u RS, koja pružaju usluge posredovanja u osiguranju na području Federacije BiH putem organizacione jedinice), 441 fizičko lice-zastupnika u osiguranju (109 obrta, 321 zastupnika u svojstvu direktora društava za zastupanje i zaposlenih kod poštanskih operatera i banaka) i 11 brokera-fizičkih lica u svojstvu direktora i lica ovlaštenih za zastupanje.

Ukupna premija ostvarena putem posrednika u osiguranju iznosi 132.539.410 KM što je 27,88% od ukupnog iznosa premije u 2017. godini (u predhodnoj godini učešće je iznosilo 25,13 %).

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornost. Nadležnost Zaštitnog fonda je pokrivanje šteta koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od odgovornosti (ako je lice koje je odgovorno za nezgodu nepoznato - nematerijalna šteta ili ako je nezgodu prouzročilo neosigurano vozilo - materijalna i nematerijalna šteta), kao i štete kada je društvu oduzeto odobrenje za rad i pokrenut postupak posebne likvidacije.

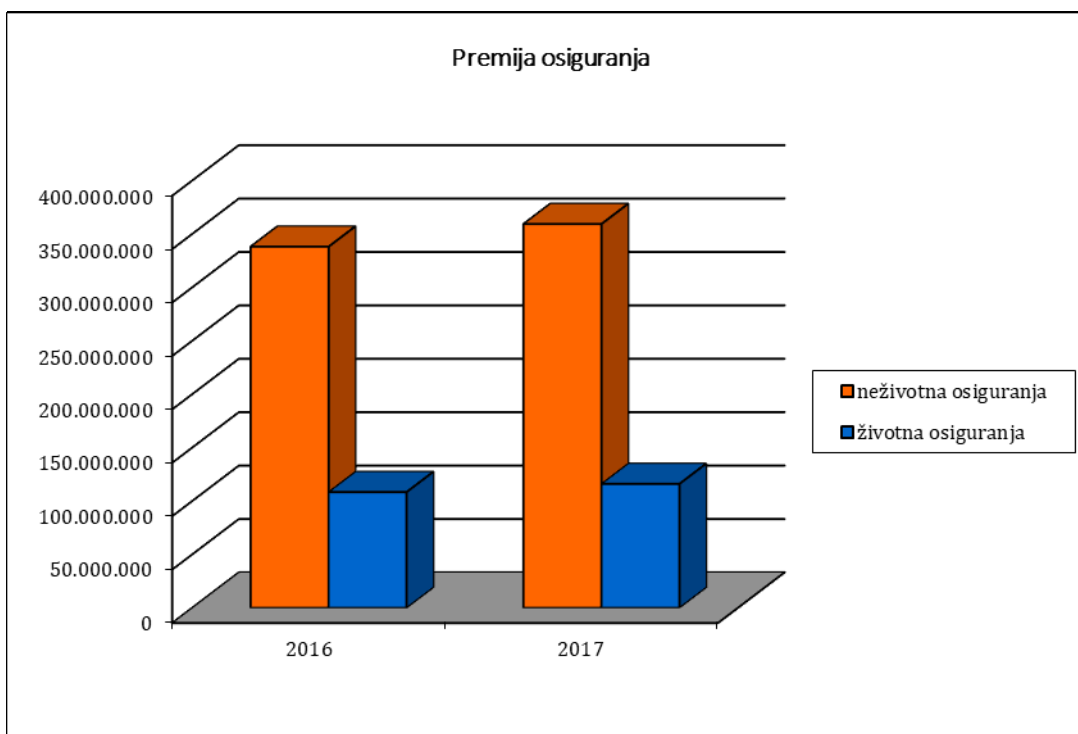
U narednoj tabeli daje se pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva za period 2015. - 2017. godina:

Redni broj	Odštetni zahtjevi	2015.	2016.	2017.	Index 2017/2016
1.	Broj isplaćenih odštetnih zahtjeva	1.352	1.157	850	73,46%
2.	Vrijednost isplaćenih odštetnih zahtjeva	3.591.578	2.678.345	2.507.548	93,62%

Struktura portfelja osiguranja

Premija koju su društva ostvarila na tržištu osiguranja FBiH u periodu 01.01.-31.12.2017. godine iznosila je 475.400.367 KM, od čega je 359.353.209 KM ili 75,59 % ostvareno u okviru poslova neživotnih osiguranja, a 116.047.158 KM ili 24,41% iz poslova životnih osiguranja. Ostvareno je povećanje premije za 6,46% u odnosu na 2016. godinu (povećanje premije u 2016. godini iznosilo je 7,00%).

U strukturi premije povećanje u okviru neživotnih osiguranja iznosi 6,27% (povećanje u 2016. godini je 8,35%), a kod životnih osiguranja 7,05 % (povećanje u 2016. godini je 3,00%).

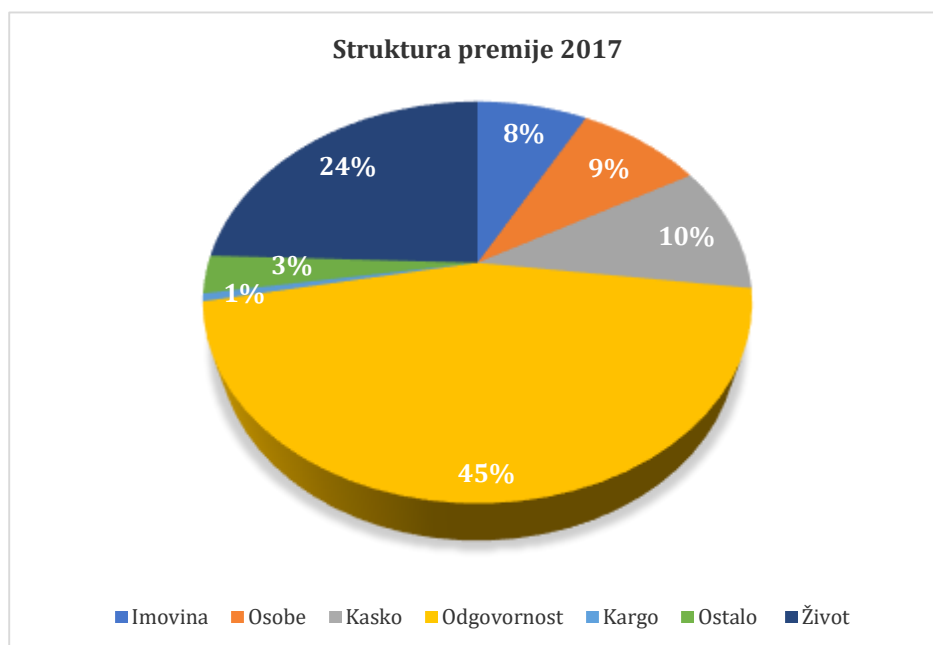
Od ukupnog iznosa premije 43.688.076 KM ili 9,19% društva su ostvarila putem podružnica u Republici Srpskoj. Od navedenog iznosa 28.835.840 KM ili 66,00% ostvareno je u okviru neživotnih, a 14.852.236KM ili 33,99% u okviru životnih osiguranja.

Podružnice društava iz Republike Srpske u Federaciji BiH ostvarile su premiju u iznosu 38.292.724 KM što je za 20,93% više u odnosu na 2016. godinu, i ista je uglavnom ostvarena u okviru neživotnih osiguranja.

Rast premije ostvarilo je devet društava, dok su četiri društva zabilježila smanjenje premije. U okviru životnih osiguranja rast premije ostvarilo je šest društava, dok je pad premije zabilježen kod jednog društva. Nije došlo do značajnijih promjena kada je u pitanju učešće društava sa značajnim udjelom na tržištu.

U izvještajnom periodu ukupna premija predana u saosiguranje iznosi 1.493.183 KM ili 0,41% ukupne premije, dok je u istom periodu prethodne godine učešće premije saosiguranja iznosilo 0,42%. Najveći dio premije predane u saosiguranje odnosi se na vrstu osiguranja 01 - Osiguranje nezgode, vrstu 08 - Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda i vrstu 09 - Ostala osiguranja imovine u ukupnom iznosu 1.440.585 KM ili 96,47% ukupne premije saosiguranja.

U strukturi ukupnog osigurateljnog portfelja preovladavaju neživotna osiguranja sa 75,59% učešća i u odnosu na prethodnu godinu niža je za 0,14%, kada je učešće iznosilo 75,73%. Navedeno ukazuje da je premija neživotnih osiguranja na približno istom nivou kao i prethodne godine.

Životna osiguranje u strukturi ukupnog portfelja učestvuju sa 24,41%. U 2016. godini učešće je iznosilo 24,27%. Navedeno ukazuje na blagi rast učešća životnih osiguranja u ukupnom portfelju.

U okviru neživotnih osiguranja, 91,22% se odnosi na sljedeće vrste osiguranja: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (automobilske odgovornosti i odgovornost vozara za robu u transportu) 57,69%, osiguranje cestovnih vozila – kasko 13,65%, imovinska osiguranja 10,37% i osiguranje od nezgode 9,51%.

Učešće premije osiguranja od odgovornosti za motorna vozila u ukupnoj premiji iznosi 43,60%, i uglavnom se odnosi na obavezno osiguranje od autoodgovornosti. Premija osiguranja od automobilske odgovornosti iznosi 205.281.790 KM i povećana je za 6,03% u odnosu na prethodnu godinu. Navedeno ukazuje da je i dalje prisutna dominacija osiguranja od autoodgovornosti, koja je karakteristična i za druge zemlje u okruženju, odnosno za zemlje u tranziciji.

U izvještajnom periodu na području Federacije BiH, broj osiguranih vozila iznosi 692.766 tako da prosječna premija za osiguranje od autoodgovornosti iznosi 308 KM.

Učešće premije kasko osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 10,32%. U okviru premije neživotnih osiguranja učešće iznosi 13,65%. Premija kasko osiguranja iznosi 49.043.340 KM i veća je za 3,27% u odnosu na 2016. godinu.

Premija imovinskih osiguranja učestvuje u ukupnoj premiji sa 7,86%. U premiji neživotnih osiguranja, premija imovinskih osiguranja, učestvuje sa 10,37%. Premija vrste 09 - Ostala osiguranja imovine iznosi 14.661.678 KM i manja je za 5,47% u odnosu na prethodnu godinu, dok premija vrste 08 - Osiguranja imovine od požara iznosi 22.608.091 KM i bilježi rast od 14,76% u odnosu na prethodnu godinu.

Premija osiguranja osoba od nezgode i zdravstvenog osiguranja u ukupnoj premiji učestvuje sa 8,88%, i bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu kada je učešće iznosilo 8,35%. U okviru ove vrste osiguranja najveći dio premije se odnosi na osiguranje od nezgode (80,93%) i ista je veća za 11,55% u odnosu na 2016. godinu, dok je premija zdravstvenog osiguranja veća za 20,89% u odnosu na prethodnu godinu.

Bilansna struktura

Bilansna struktura sektora osiguranja (uključujući i reosiguranje) sačinjena je na osnovu podataka iz dostavljenih finansijskih izvještaja društava u 2017. godini i prateće dokumentacije društava za osiguranje, te analize osnovnih bilansnih pozicija za 2015, 2016. i 2017. godinu:

AKTIVA

Opis pozicije	31.12.2015. godine	Učešće/ %	31.12.2016. godine	Učešće/ %	31.12.2017. godine	Učešće/ %	Index 16/15	Index 17/16
Nematerijalna imovina	5.254.886	0,48	5.047.032	0,43	5.797.135	0,45	96,04	114,86
Materijalna imovina	95.565.961	8,72	105.451.887	8,92	106.692.401	8,31	110,34	101,18
Ulaganja	698.423.146	63,73	782.915.779	66,23	852.825.690	66,39	112,10	108,93
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	109.866.586	10,03	114.400.387	9,68	123.688.029	9,63	104,13	108,12
Potraživanja	84.216.462	7,69	73.324.954	6,20	73.175.221	5,70	87,07	99,80
Ostala imovina	61.736.039	5,63	57.048.097	4,83	74.921.846	5,83	92,41	131,33
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela napl. prihoda	40.783.188	3,72	43.867.549	3,71	47.373.527	3,69	107,56	107,99
UKUPNA AKTIVA	1.095.846.268	100	1.182.055.685	100	1.284.473.850	100	107,87	108,66

PASIVA

Opis pozicije	31.12.2015. godine	Učešće/ %	31.12.2016. godine	Učešće/ %	31.12.2017. godine	Učešće/ %	Index 16/15	Index 17/16
Kapital i rezerve-vlastiti kapital	253.749.548	23,16	262.980.745	22,25	282.487.615	21,99	103,64	107,42
Tehničke rezerve-bruto	787.771.504	71,89	861.445.811	72,88	935.163.789	72,81	109,35	108,56
Ostale rezerve	3.737.719	0,34	3.455.054	0,29	3.859.571	0,30	92,44	111,71
Odgođena porezna obaveza	1.008.396	0,09	943.128	0,08	992.156	0,08	93,53	105,20
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	16.338	0,00	16.338	0,00	5.037	0,00	100,00	30,83
Finansijske obaveze	512.117	0,05	3.945.672	0,33	3.786.216	0,29	770,46	95,96
Ostale obaveze	40.752.079	3,72	39.367.960	3,33	46.940.428	3,65	96,60	119,24
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	8.298.567	0,76	9.900.977	0,84	11.239.038	0,87	119,31	113,51
UKUPNA PASIVA	1.095.846.268	100	1.182.055.685	100	1.284.473.850	100	107,87	108,66

Struktura bilansne sume sektora osiguranja

Vrijednost bilansne sume u sektoru osiguranja iznosi 1.284.473.850 KM (uključujući i reosiguranje) i veća je za 8,66% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupne bilansne sume, neživotna osiguranja učestvuju sa 56,92%, a vrijednost bilansne sume veća je za 9,24% u odnosu na prethodnu godinu. Bilansna suma životnih osiguranja učestvuje sa 43,08% i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 7,90%.

Struktura aktive

Vrijednost ukupne aktive iznosi 1.284.473.850 KM. U strukturi aktive ulaganja i potraživanja učestvuju sa 72,09%, dok se 27,91% odnosi na: materijalnu i nematerijalnu imovinu, udio reosiguranja u tehničkim rezervama, unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda i ostalu imovinu. Ulaganja iznose 852.825.690 KM i u ukupnoj aktivi učestvuju sa 66,39%.

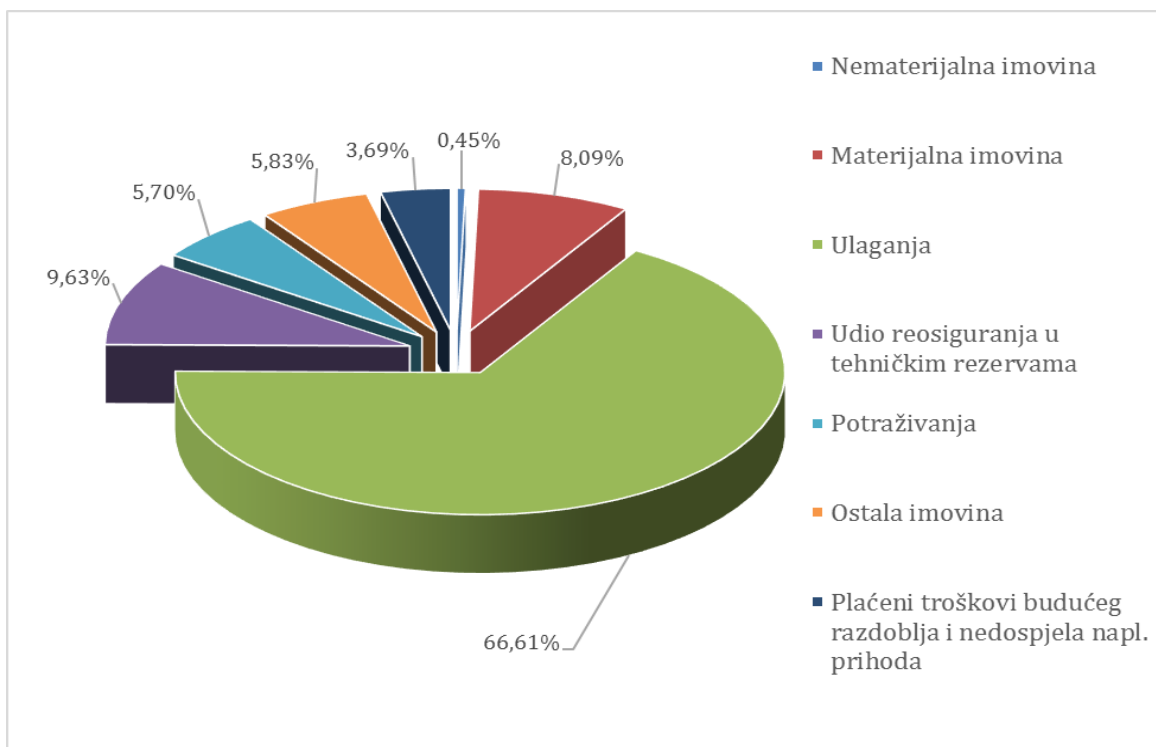
U izvještajnom periodu potraživanja iznose 73.175.221 KM i u ukupnoj aktivi učestvuju sa 5,70%. U 2016. godini učešće je iznosilo 6,20%, a u 2015. godini 7,69%, što ukazuje na pozitivan trend kada je u pitanju učešće potraživanja u ukupnoj aktivi sektora osiguranja.

U poređenju sa prethodnom godinom, došlo je do povećanja: nematerijalne imovine za 14,86%, kod ulaganja 8,93%, unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda za 7,99%, ostale imovine za 31,33% dok je povećanje za 8,12% ostvareno za udio reosiguranja u tehničkim rezervama.

Vrijednost aktive neživotnih osiguranja iznosila je 731.073.166 KM, od naprijed navedenog iznosa aktiva društva za reosiguranje iznosi 150.086.523KM ili 20,53%. U strukturi aktive neživotnih osiguranja ulaganja učestvuju sa 48,77%, potraživanja sa 9,28%, dok je učešće nematerijalne, materijalne i ostale imovine, reosiguranja u tehničkim rezervama te vremenskih razgraničenja - unaprijed plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda 41,95% aktive.

U strukturi aktive društva za reosiguranje udio reosiguranja u tehničkim rezervama učestvuje sa 47,10%, ulaganja 36,95% dok je učešće nematerijalne, materijalne i ostale imovine, potraživanja i vremenskih razgraničenja - unaprijed plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda 15,95%.

Vrijednost aktive u životnim osiguranjima iznosi 553.400.684 KM. Najveće učešće odnosi se na ulaganja 89,68% i ista su veća za 8,15% u odnosu na prethodnu godinu.

Struktura ukupne aktive 2017

Ulaganja

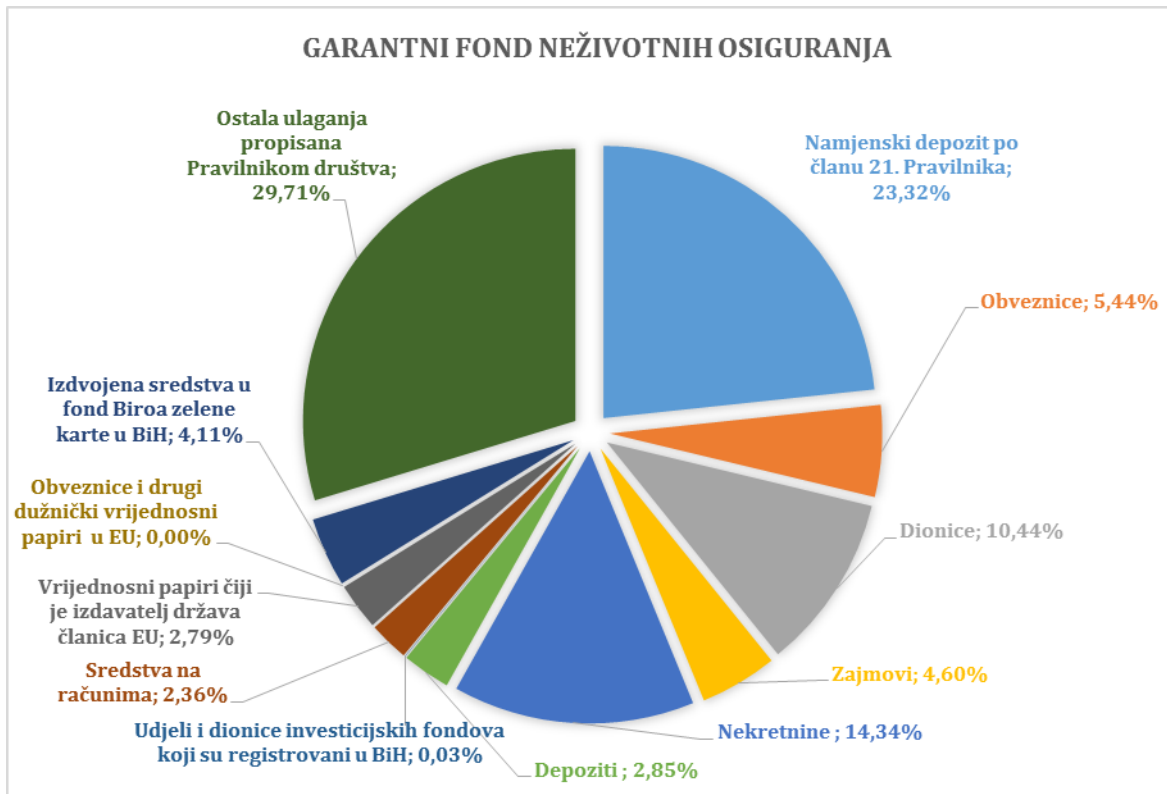
U skladu sa novim Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava - u daljem tekstu: Pravilnik, kojim su propisani oblici imovine u koji se mogu ulagati sredstva tehničkih rezervi neživotnih i životnih osiguranja i garantnog fonda, društva su bila obavezna uskladiti ulaganja sredstava sa odredbama navedenog Pravilnika, vodeći računa da prilikom ulaganja sredstava ista usklade s vrstom poslova osiguranja koju obavljaju.

Pojedina društva za osiguranje su tražila saglasnost za prekoračenje ograničenog ulaganja, što je Agencija za nadzor u skladu sa propisima i odobrila.

Ulaganja sredstava garantnog fonda

Ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

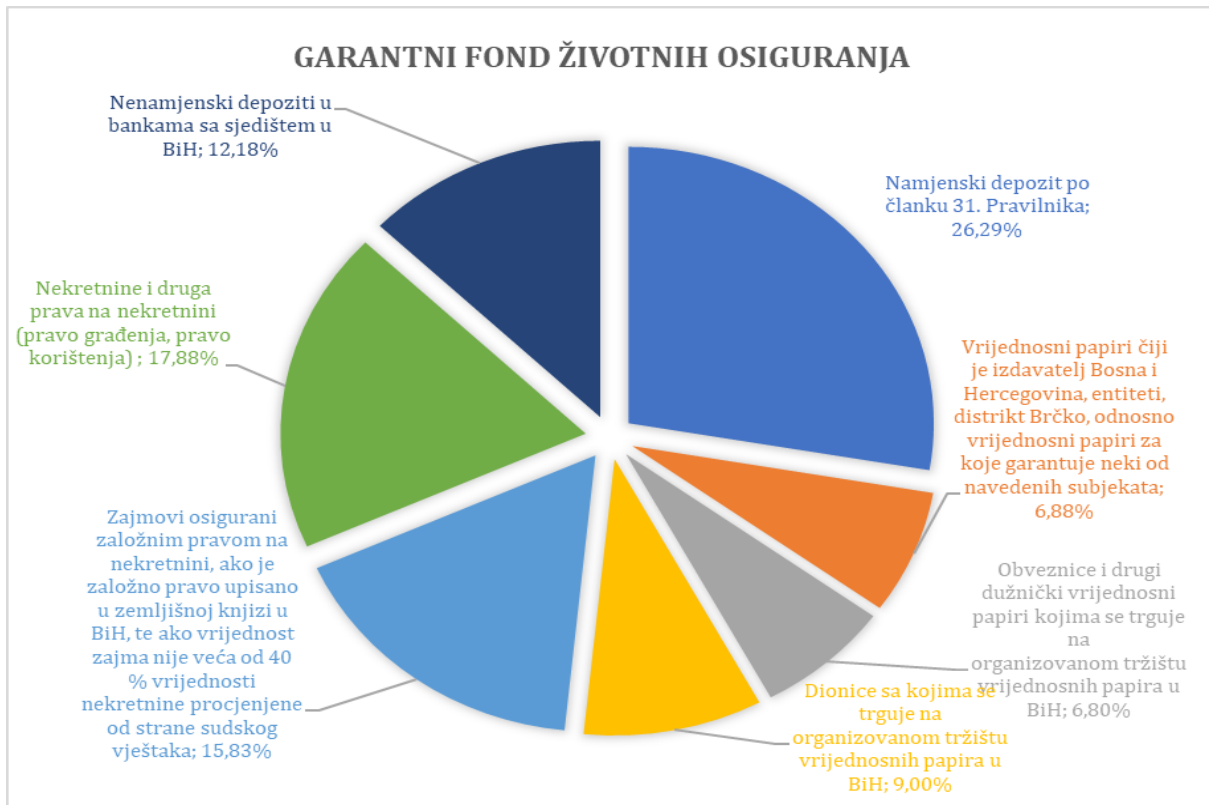
Obračunata sredstva garantnog fonda neživotnih osiguranja iznosila su 134.187.233 KM.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja 2017

Ulaganja sredstava garantnog fonda životnih osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda životnih osiguranja iznosila su 43.358.799 KM.

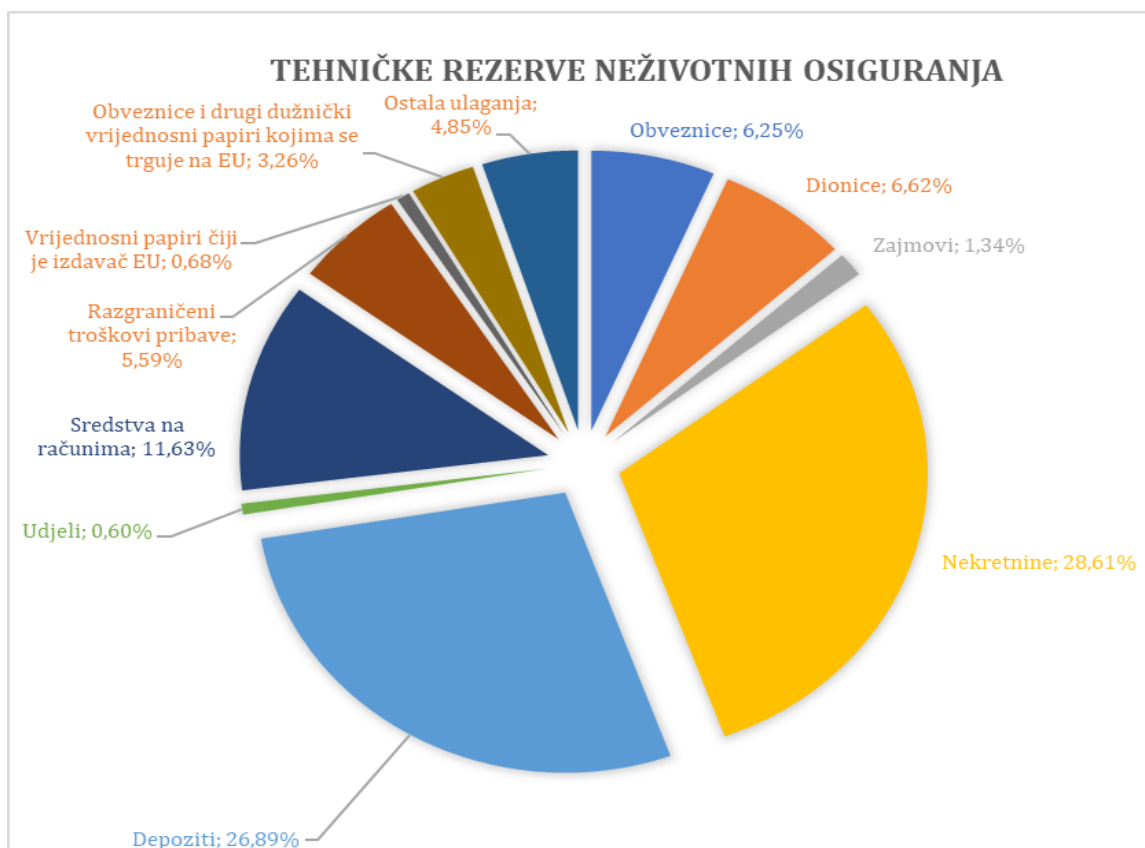

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda životnih osiguranja 2017

Ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Ulaganje sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

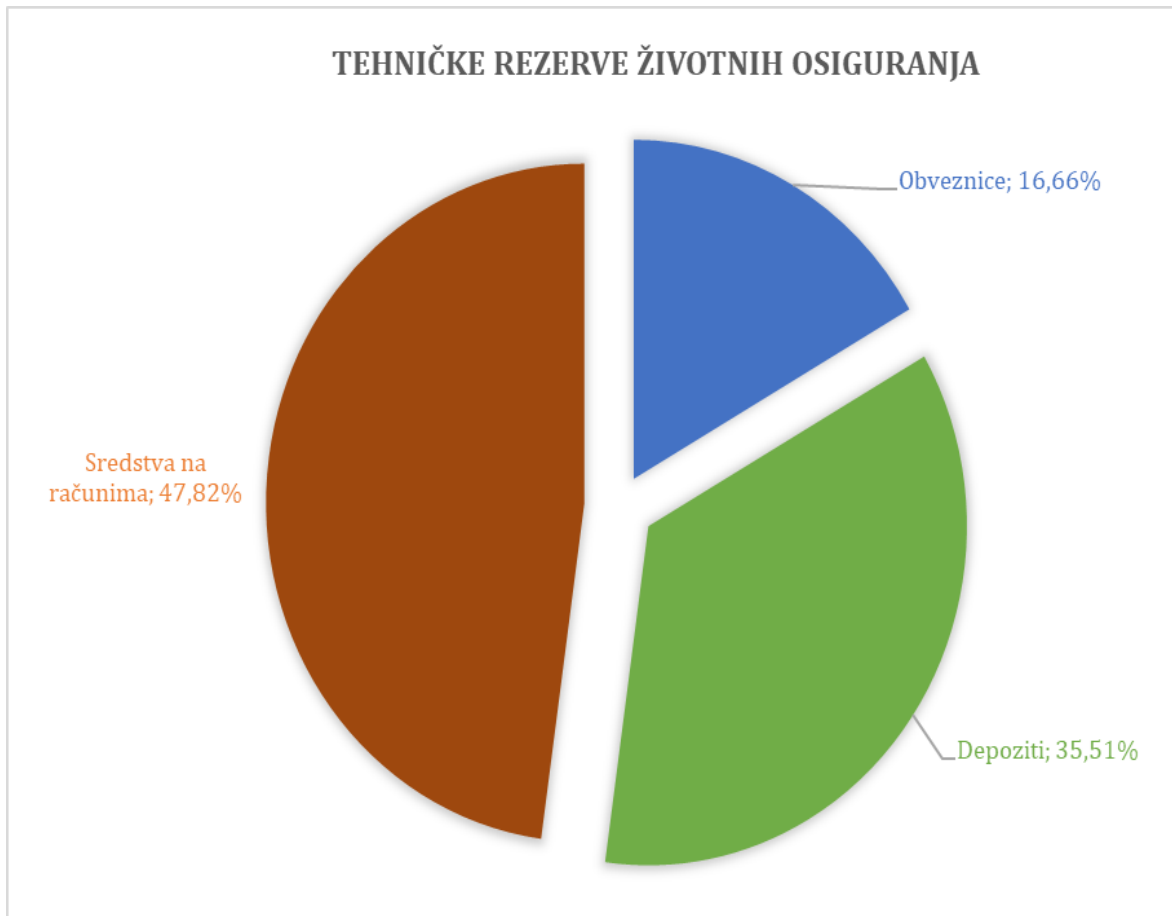
Ukupna obračunata sredstva tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, iznosila su 311.710.124 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja 2017

Ulaganje sredstva tehničkih rezervi životnih osiguranja

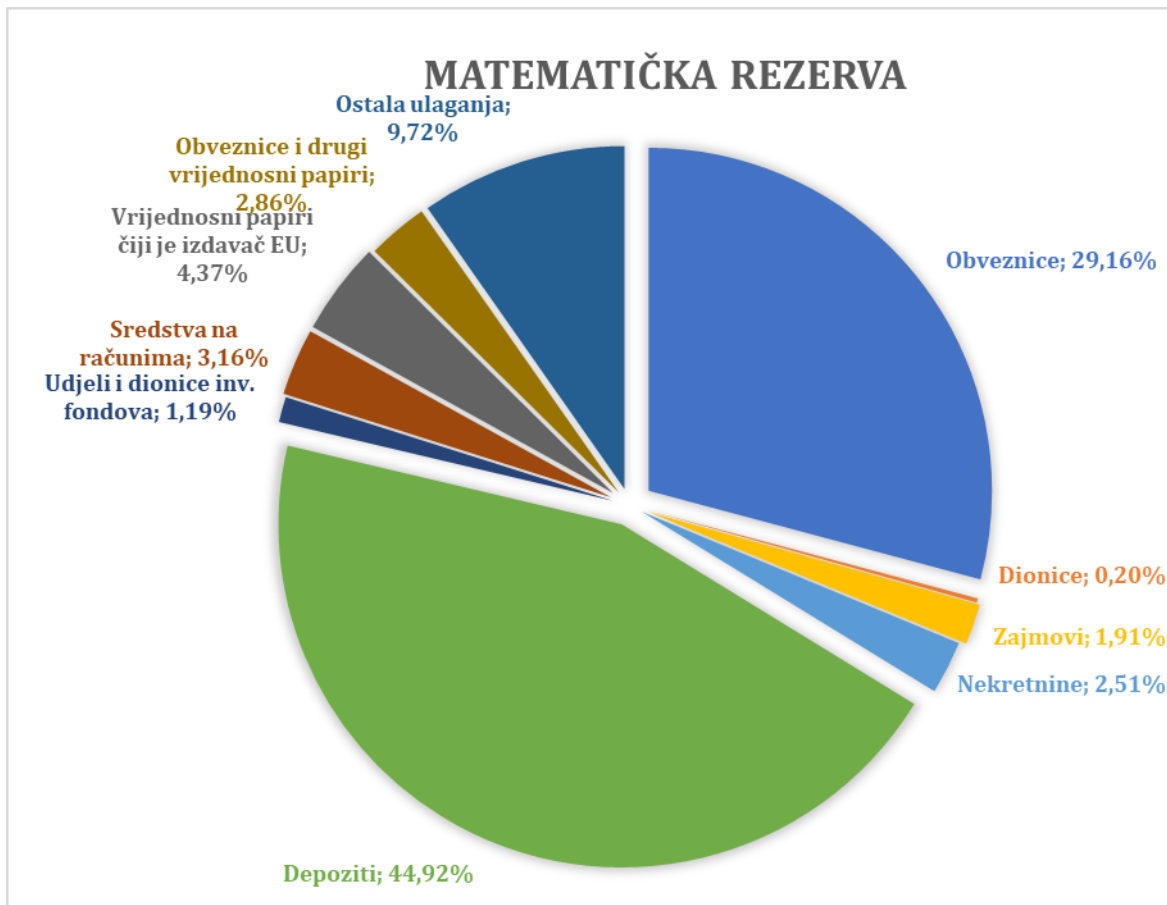
Sredstva tehničkih rezervi životnih osiguranja iznosila su 7.067.795 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi životnih osiguranja 2017

Ulaganja sredstava matematičke rezerve

Obračunata sredstva matematičke rezerve iznosila su 468.689.842 KM.

Struktura ulaganja sredstava matematičke rezerve 2017

Ulaganja sredstava preventive

U skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava, društva za osiguranje su u obavezi dostavljati kvartalni izvještaj o utrošenim sredstvima preventive u skladu sa internim pravilnikom društva o obračunu i načinu korištenja sredstava preventive.

Prema evidenciji statističkog obrasca društva za osiguranje neživotnih osiguranja su u toku 2017. godine ukupno utrošila 1.806.083 KM (u 2016. godini 2.448.424 KM) što je manje u odnosu na isti period prethodne godine za 26,24%.

Potraživanja

Potraživanja neživotnih osiguranja (bez reosiguranja)

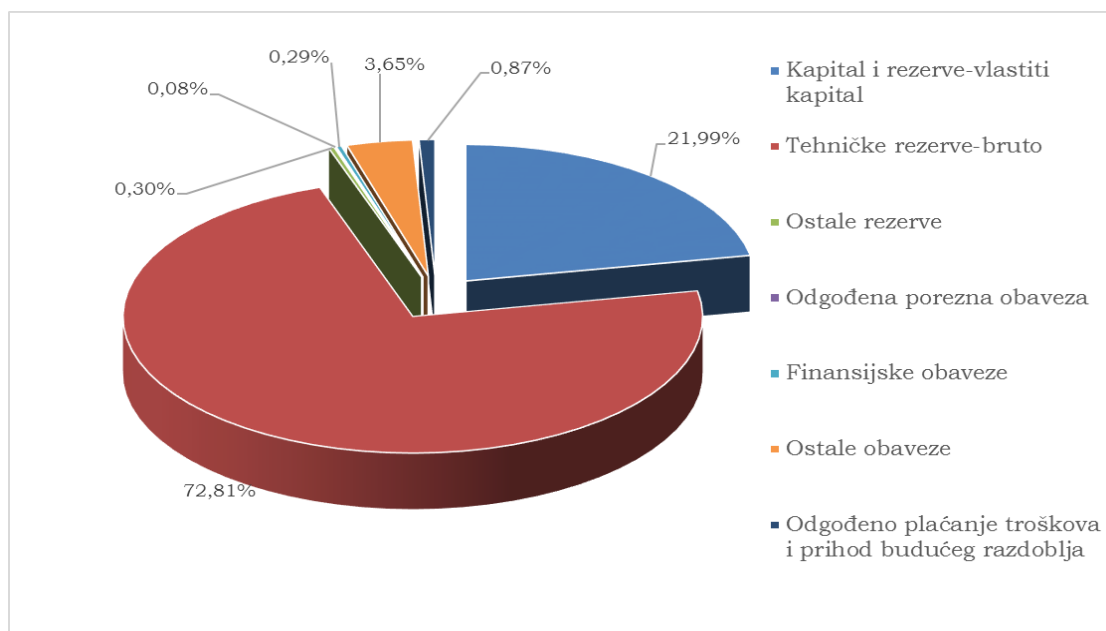
Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova neživotnih osiguranja na dan 31.12.2017. godine, ukupna potraživanja iznose 63,3 miliona KM (na dan 31.12.2016. iznosila 73,5 miliona KM).

Potraživanja životnih osiguranja

Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova životnih osiguranja na dan 31.12.2017. godine, ukupna potraživanja uključujući i potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja iznose 11,9 miliona KM (na dan 31.12.2016. iznosila 10,2 miliona KM).

Struktura pasive

U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve 72,81% i kapital i rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske) 21,99%. Na finansijske i ostale obaveze te razgraničenja odnosi se 5,20% pasive.

Struktura pasive 2017

Kapital i tehničke rezerve

Kapital i tehničke rezerve u 2017. godini iznose 1.217.637.399 KM i veće su za 8,29% u odnosu na prethodnu godinu.

Kapital

Kapital društava čini: dionički kapital, rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve), akumulirana dobit i dobit tekućeg perioda, umanjeno za vlastite dionice i gubitak. Iznos kapitala u 2017. godini je 282.487.615 KM, od čega se na dionički kapital odnosi 53,98% ili 152.496.715 KM i koji je smanjen za 1,01% u odnosu na prethodnu godinu po osnovu otkupa vlastitih dionica jednog društva za osiguranje.

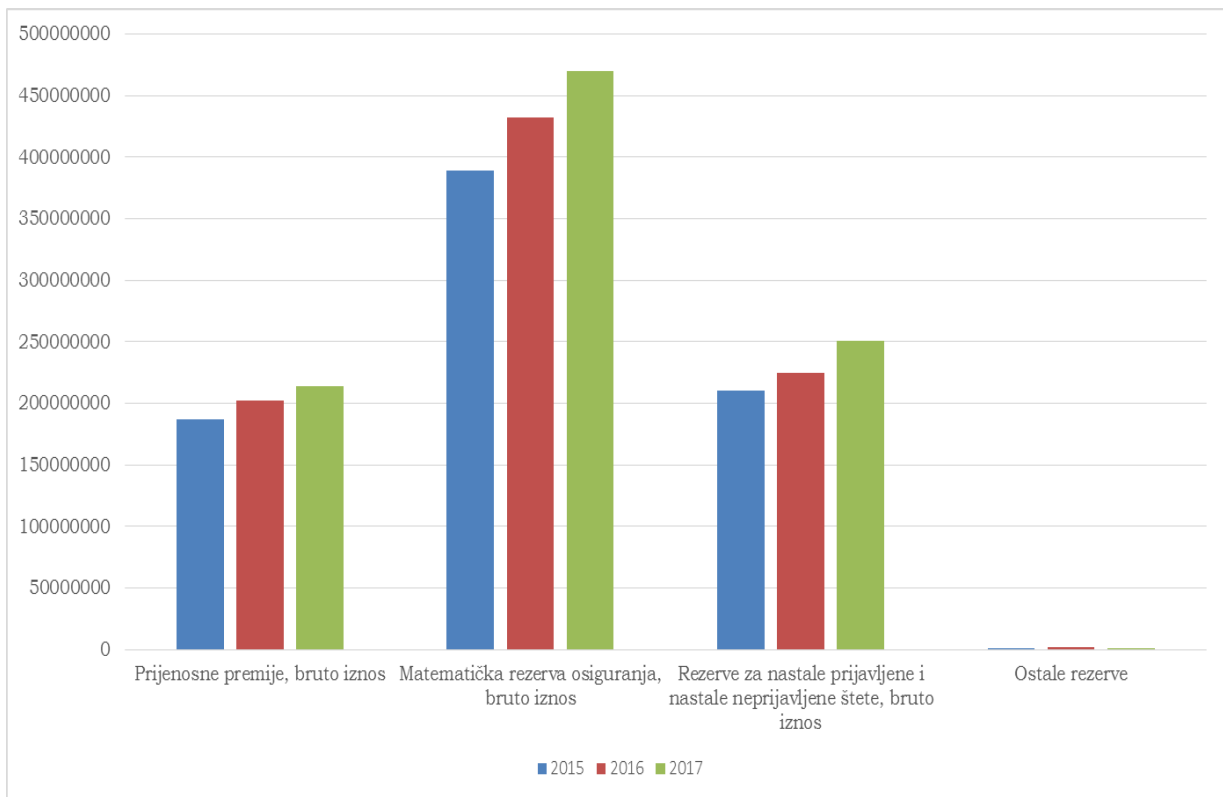
U izvještajnom periodu ukupni kapital je veći za 7,42% u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja akumulirane dobiti. Rast kapitala predstavlja jačanje osnove koja služi za izmirenje obaveze prema osiguranicima.

Tehničke rezerve

Društva za osiguranje formiraju iz sredstava premije osigurateljno-tehničke rezerve radi pokrića tekućih i budućih obaveza prema osiguranicima.

Ukupne tehničke rezerve - bruto u 2017. godini iznose 935.163.789 KM i veće su za 8,55% u odnosu na prethodnu godinu (povećanje tehničkih rezervi u 2016. godini je iznosilo 9,35%, a u 2015. godini 9,54%). Tehničke rezerve neživotnih osiguranja iznose 456.679.411 KM, a životnih osiguranja 478.484.378 KM.

Tehničke rezerve čine: prijenosne premije (22,90%), rezervacije za štete (26,82%), matematička rezerva osiguranja života (50,23%), te ostale osigurateljno-tehničke rezerve (0,05%).

Struktura tehničkih rezervi

Tehničke rezerve društva za reosiguranje na dan 31.12.2017. godini iznose 94.922.822 KM i iste su veće za 12,64% u odnosu na prethodnu godinu.

Matematička rezerva osiguranja života na dan 31.12.2017. godini iznosi 469.716.420 KM i veća je za 8,58% u odnosu na prethodnu godinu (u 2016. godini povećanje je iznosilo 11,16%, a u 2015. godini 12,38%).

Margina solventnosti

Margina solventnosti je pokazatelj adekvatnosti kapitala društva u odnosu na obim njegova poslovanja.

Ukupno obračunata margina solventnosti u 2017. godini iznosi 82.503.207 KM (u 2016. godini iznosi 80.527.569 KM). Od toga, margina solventnosti neživotnih osiguranja 55.108.008 KM (u 2016. godini iznosi 55.300.907 KM) i životnih osiguranja 27.395.199 KM (u 2016. godini iznosi 25.226.662 KM).

OPIS		Neživot	Život
I	OSNOVNI KAPITAL 1+2+3+4-5-6-7	134.361.889	53.002.288
1	Uplaćeni dionički kapitala /član 4. stav (1) tačka a) Pravilnika /	124.700.562	21.456.853
2	Dionička premija iz osnova nominalnog iznosa običnih dionica izdatih na osnovu novčanih uplata u dionički kapital društva / član 4. stav (1) tačka a) Pravilnika /	0	0
3	Rezerve/zakonske i statutarne/ koje ne proizlaze iz obaveza temeljem ugovora o osiguranju (3.1. + 3.2.) / član 4. stav (1) tačka b) Pravilnika /	25.770.417	18.088.299
3.1.	Zakonske rezerve	24.159.933	17.198.456
3.2.	Statutarne rezerve	1.610.484	889.843
4	Akumulirane dobiti i dobiti poslije oporezivanja iz posljednjeg obračunskog perioda /član 4. stav (1) tačka c) Pravilnika /	25.210.450	15.327.646
5	Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine / član 4. stav (2) tačka a) Pravilnika /	37.396.935	0
6	Otkupljene vlastite dionice / član 4. stav (2) tačka b) Pravilnika /	0	0
7	Nematerijalna imovina / član 4. stav (2) tačka c) Pravilnika /	3.922.605	1.870.511
II	DOPUNSKI KAPITAL 8+9+10+11+12	0	252.246
8	Dionički kapital uplaćen na osnovu prioriternih dionica / član 5. stav (1) tačka a) Pravilnika /	0	0
9	Podređeni dužnički finansijski instrumenti / član 5. stav (1) tačka b) Pravilnika /	0	0
10	Polovina upisanog neuplaćenog kapitala uz odobrenje Agencije za nadzor / član 5. stav (1) tačka c) Pravilnika /	0	0
11	Druge stavke / član 5. stav (1) tačka d) Pravilnika /	0	252.246
III	GARANTNI FOND I+II	134.361.889	53.254.534
IV	ODBITNE STAVKE 13+14+15	17.407.665	72.897
12	Učesnički udio / član 7. stav (1) tačka a) Pravilnika /	0	0
13	Ulaganja / član 7. stav (1) tačka b) Pravilnika /	6.000	0
14	Nelikvidna sredstva (14.1.+14.2.+14.3.+14.4.+14.5.)	17.401.665	72.897
14.1.	Sva potraživanja za koja društvo nije izvršilo procjenu i ispravku vrijednosti u skladu sa Uputstvom o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija / član 7. stav (2) tačka a) Pravilnika /	4.701.878	72.897
14.2.	Udjeli u društva sa ograničenom odgovornošću u zemlji i inostranstvu / član 7. stav (2) tačka b) Pravilnika /	3.049.375	0
14.3.	Dionice koje nisu uvrštene na organizovano tržište kapitala / član 7. stav (2) tačka c) Pravilnika /	109.606	0
14.4.	Potraživanja po osnovu uplata u druge svrhe koja su namenjena uzajamnim garancijama za ispunjavanje obaveza više lica (potraživanja od Biroa ZK, idr.) / član 7. stav (2) tačka d) Pravilnika /	4.680.312	0
14.5.	Imovina društva na kojoj je zasnovano hipotekarno i založno pravo / član 7. stav (2) tačka e) Pravilnika /	4.860.494	0
V	KAPITAL DRUŠTVA ZA OSIGURANJE III - IV	116.954.223	53.181.637
15	Margina solventnosti	55.108.008	27.395.199
16	1/3 margine solventnosti (garantni fond)	18.369.336	9.131.733
17	Najniži Zakonom propisan iznos garantnog fonda (član 73. Zakona)	61.000.000	18.000.000
18	Više/manje kapitala V - 15	61.846.216	25.786.438
19	Više/manje kapitala V - 16	98.584.887	44.049.904
20	Više/manje kapitala V - 17	55.954.223	35.181.637
21	Više/manje garantnog fonda III - 16	115.992.553	44.122.800
22	Više/manje garantnog fonda III - 17	73.361.889	35.254.534

Pokazatelji adekvatnosti kapitala

Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz bilansa uspjeha - izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, iskazana ukupna bruto dobit za period 01.01.-31.12.2017. godine iznosi 35.067.077 KM i veća je u odnosu na isti period prethodne godine za 56,81%.

Smanjenje bruto dobiti u odnosu na prethodnu godinu iskazala su tri društava za osiguranje, a jedno društvo ostvarilo je gubitak u poslovanju.

Ostvarena bruto dobit iz poslova neživotnih osiguranja veća je za 67,20% u odnosu na 2016. godinu, a iz poslova životnih osiguranja veća je za 12,58%.

Prihodi

Društva su u izvještajnom periodu ostvarila ukupan prihod u iznosu 498.334.149 KM. U odnosu na prethodnu godinu prihod je veći za 7,18%.

Ostvareni prihod iz poslova neživotnih osiguranja iznosi 365.905.161 KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 7,93%. Prihod ostvaren iz poslova životnih osiguranja iznosi 125.959.741 KM i veći je za 3,26% u odnosu na prethodnu godinu.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	386.924	87,47%	406.821	87,49%	433.369	86,96%	105,14	106,53
Prihod od ulaganja	33.219	7,51%	33.850	7,28%	42.276	8,48%	101,90	124,89
Prihod od provizija i naknada	13.587	3,07%	14.934	3,21%	13.228	2,65%	109,91	88,57
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	4.878	1,10%	5.636	1,21%	5.590	1,12%	115,54	99,19
Ostali prihodi	3.736	0,84%	3.730	0,80%	3.871	0,78%	99,84	103,78
Ukupno	442.344	100%	464.970	100%	498.334	100%	105,12	107,18

Struktura prihoda

Najveći iznos prihoda ostvaren je iz poslova osiguranja 433.368.736 KM ili 88,09%. Prihodi po osnovu ulaganja sredstava ostvareni su u iznosu 42.276.147 KM ili 8,48%, dok su ostali prihodi iznosili 17.098.824 KM ili 3,43%.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017.		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	285.192	89,02%	301.041	88,80%	320.918	87,71%	105,56	106,60
Prihod od ulaganja	14.412	4,50%	15.484	4,57%	23.912	6,54%	107,44	154,43
Prihod od provizija i naknada	12.934	4,04%	14.284	4,21%	12.378	3,38%	110,44	86,66
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	4.395	1,37%	51.567	15,21%	5.145	1,41%	1.173,31	9,98
Ostali prihodi	3.430	1,07%	3.044	0,90%	3.551	0,97%	88,75	116,65
Ukupno	320.363	100%	339.011	100%	365.905	100%	105,82	107,93

Struktura prihoda neživotnih osiguranja

U strukturi prihoda neživotnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 89,11%, prihodi od ulaganja 6,54%, dok ostali prihodi učestvuju sa 4,35%.

U okviru prihoda neživotnih osiguranja strukturu prihoda društva za reosiguranje čine prihodi iz neposrednih poslova osiguranja 57,10%, prihodi od ulaganja 29,26%, dok ostali prihodi učestvuju sa 13,64%.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017.		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	101.732	83,40%	105.779	83,98%	112.450	84,91%	103,98	106,31
Prihod od ulaganja	18.806	15,42%	18.366	14,58%	18.364	13,87%	97,66	99,99
Prihod od provizija i naknada	653	0,54%	650	0,52%	849	0,64%	99,54	130,64
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	483	0,40%	479	0,38%	445	0,34%	99,17	92,97
Ostali prihodi	306	0,25%	685	0,54%	320	0,24%	223,86	46,78
Ukupno	121.980	100%	125.960	100%	132.429	100%	103,26	105,14

Struktura prihoda životnih osiguranja

Kod životnih osiguranja prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 85,25%, prihodi od ulaganja 13,87% i ostali prihodi 0,88%.

Rashodi

Ukupni rashodi u 2017. godini iznose 463.267.071 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 4,67%.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017.		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	202.550	48,07%	207.980	46,99%	223.964	48,35%	102,68	107,69
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	42.295	10,04%	42.967	9,71%	36.307	7,84%	101,59	84,50
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	1649	0,39%	2.868	0,65%	4.091	0,88%	173,92	142,63
Troškovi pribave	71.570	16,99%	82.276	18,59%	85.993	18,56%	114,96	104,52
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	80.098	19,01%	85.423	19,30%	89.833	19,39%	106,65	105,16
Troškovi ulaganja	2.394	0,57%	2.574	0,58%	3.620	0,78%	107,52	140,62
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	20.661	4,90%	18.375	4,15%	19.384	4,18%	88,94	105,49
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	151	0,04%	144	0,03%	77	0,02%	95,36	53,37
Ukupno	421.368	100%	442.608	100%	463.267	100%	105,04	104,67

Struktura rashoda

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017.		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	159.784	52,19%	162.307	50,58%	169.241	50,43%	101,58	104,27
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	-21	-0,01%	46	0,01%	-189	-0,06%	-219,05	-410,81
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	1195	0,39%	1.743	0,54%	2.380	0,71%	145,86	136,57
Troškovi pribave	55.901	18,26%	64.791	20,19%	68.475	20,40%	115,90	105,69
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	68.050	22,23%	72.802	22,69%	74.487	22,19%	106,98	102,31
Troškovi ulaganja	1.832	0,60%	1.879	0,59%	2.983	0,89%	102,57	158,77
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	19.282	6,30%	17.214	5,36%	18.192	5,42%	89,27	105,68
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	131	0,04%	122	0,04%	59	0,02%	93,13	48,24
Ukupno	306.154	100%	320.903	100%	335.629	100%	104,82	104,59

Struktura rashoda neživotnih osiguranja

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2015.		2016.		2017		Index 16/15	Index 17/16
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	42.766	37,12%	45.674	37,53%	54.724	42,87%	106,80	119,81
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	42.316	36,73%	42.922	35,27%	36.496	28,59%	101,43	85,03
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	454	0,39%	1.125	0,92%	1.710	1,34%	247,80	152,02
Troškovi pribave	15.680	13,61%	17.486	14,37%	17.517	13,72%	111,52	100,18
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	12.038	10,45%	12.621	10,37%	15.346	12,02%	104,84	121,59
Troškovi ulaganja	562	0,49%	695	0,57%	636	0,50%	123,67	91,56
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	1.378	1,20%	1.161	0,95%	1.191	0,93%	84,25	102,60
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	20	0,02%	22	0,02%	18	0,01%	110,00	81,82
Ukupno	115.214	100%	121.705	100%	127.638	100%	105,63	104,88

Struktura rashoda životnih osiguranja

Štete

U izvještajnom periodu riješeno je 106.640 šteta ili 85,62% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Od navedenog broja 13.537 ili 15,50% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 93.103 ili 87,30% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu. U okviru neživotnih osiguranja broj riješenih šteta iznosi 95.480, a u okviru životnih osiguranja 11.160 šteta.

Koeficijent efikasnosti rješavanja šteta po broju kod neživotnih osiguranja iznosi 84,84%, dok je kod životnih osiguranja 92,97%. U okviru neživotnih osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta, 13.079 ili 13,70% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 82.401 ili 86,30% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

U okviru životnih osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta 458 ili 4,11% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 10.702 ili 95,89% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Ukupan iznos riješenih šteta po vrijednosti je 203.557.924 KM ili 64,46% u odnosu na ukupnu vrijednost prijavljenih.

Odnos prijavljenih i riješenih šteta po broju je 85,62%, a u istom periodu prethodne godine 89,84%. Od ukupnog iznosa riješenih šteta po vrijednosti 45.957.468 KM ili 22,58% se

odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 157.600.456 KM ili 77,42% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Na štete neživotnih osiguranja odnosi se 155.337.832 KM ili 76,31% sa ostvarenim koeficijentom efikasnosti rješavanja šteta 66,36%. U 2016. godini koeficijent efikasnosti iznosio je 63,34%.

Vrijednost riješenih šteta u životnim osiguranjima iznosi 48.220.093 KM, a koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je 89,43% i nešto je niži u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 90,34%.

Podružnice društava sa sjedištem u RS-u su po broju riješile 5.444 šteta ili 83,15% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ostvareni koeficijent efikasnosti rješavanja šteta se povećao u odnosu na prethodnu godinu (u istom periodu 2016. godine koeficijent je iznosio 81,97%).

Od ukupnog iznosa šteta, podružnice društava iz RS-a su u okviru poslova neživotnih osiguranja po broju riješila 5.347 odštetnih zahtjeva ili 81,66% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ukupan iznos riješenih šteta neživotnih osiguranja po vrijednosti iznosi 13.560.787 KM ili 65,91% od ukupnog iznosa prijavljenih šteta, (u istom periodu prethodne godine koeficijent je iznosio 54,24%).

Od ukupnog iznosa šteta, podružnice društava iz RS-a su u okviru poslova životnih osiguranja po broju riješila 97 odštetnih zahtjeva ili 97,97% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ukupan iznos riješenih šteta životnih osiguranja po vrijednosti iznosi 108.896 KM ili 95,32% od ukupnog iznosa prijavljenih šteta, (u istom periodu prethodne godine koeficijent je iznosio 97,92%).

Reosiguranje

Društva reosiguranjem vrše tzv. izravnavanje rizika i zaštitu osiguravatelja od šteta sa većim vrijednostima, koje mogu ugroziti poslovanje društva, te na taj način vrše disperziju rizika koji omogućava stabilnije poslovanje i blagovremeno izmirenje obaveza prema osiguranicima. Udio premije društava za osiguranje iz Federacije BiH predat u reosiguranje iznosi 44.242.192 KM (u 2016. godini iznosi 40.897.303 KM), što predstavlja 9,29% ukupne obračunate bruto premije.

Šifra	Vrsta osiguranja	Premija	Učešće ukupno%
01	Osiguranje od nezgode	1.958.684	5,70
02	Zdravstveno osiguranje	767.775	9,54
03	Osiguranje cestovna vozila izuzev vozila na tračnicama	9.765.952	19,91
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0,00
05	Osiguranje zračnih letjelica	6.268	2571,28
06	Osiguranje plovila	0	0,00
07	Osiguranje robe u prevozu	1.086.525	36,96
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	10.774.676	47,20
09	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	5.973.039	40,18
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	5.079.129	2,45
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	1.846	7,14
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	0	0
13	Osiguranje od opšte civilne odgovornosti	3.078.470	51,23
14	Osiguranje kredita	1.440.495	12,49
15	Osiguranje jamstva	1.291	0,58
16	Osiguranje od različitih finacijskih gubitaka	513.244	28,94
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0
18	Osiguranje pomoći	84.577	8,79
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		40.531.970	11,26
19.01-04	Životno osiguranje	2.667.581	2,50
19.05-09	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	0	0
19.20-29	Rente	0	0
19.30-39	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	1.032.640	12,45
19.99	Ostala životna osiguranja	0	0
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		3.710.222	3,20

Premija predata u reosiguranje u 2017

Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći prenos rizika u reosiguranje je kod osiguranja imovine (08 i 09) i kasko osiguranja (03) i iznosi 26.513.667 KM (u 2016. godini 25.322.028 KM) ili 59,92%. Navedeno odgovara karakteristikama posla tih vrsta osiguranja i obimu preuzetih rizika.

Važan faktor stabilnosti poslovanja društva je adekvatan prenos rizika u reosiguranje. Kada je riječ o reosiguranju društva u Federaciji BiH imaju više zaključenih ugovora proporcionalnog reosiguranja u odnosu na neproporcionalno reosiguranje. Kod proporcionalnog osiguranja više je zastupljeno kvotno u odnosu na ekscedentno reosiguranje.

Zastupljenost vrste ugovora o reosiguranju prikazano je u tabeli:

Proporcionalno		Neproporcionalo	
ekscedent	XL	ekscedent	XL
34%	15%	34%	15%

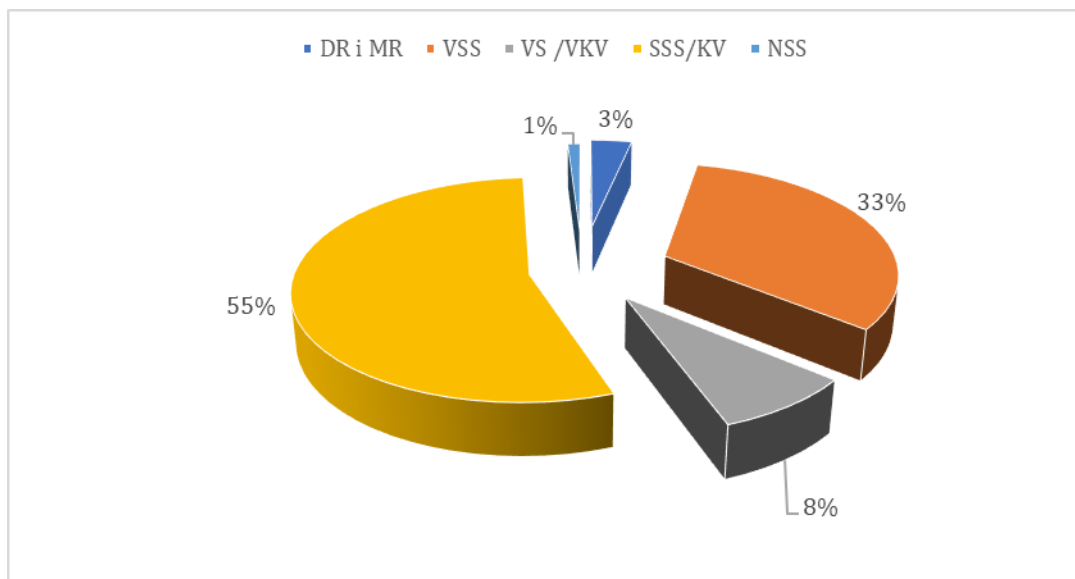
U kvotnom reosiguranju, koje je jednostavniji model reosiguranja, najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti. U ekscedentnom reosiguranju također najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti.

Društva za osiguranje najviše koriste kombinaciju kvotnog i ekscedentnog reosiguranja tzv. kvotno-ekscedentni ugovor. Od neproporcionalnih reosiguranja jedino je zastupljeno XL i to za vrstu osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila.

Društva su u 2017. godini koristila i saosiguranje kao vid zaštite od velikih šteta i to uglavnom kada su veliki osiguranici u pitanju. Ukupan iznos premije predate u saosiguranje je 1.493.183 KM.

Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih

U sektoru osiguranja (13 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje) na dan 31.12.2017. godine, broj zaposlenika iznosio je 2.824 (u 2016. godini je iznosio 2.741, a u 2015. godine 2.544 zaposlenika).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih 2017